

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 86g/2024

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul
39 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la
Autoritatea Națională de Integritate

*(termenul de prescripție privind tragerea la răspundere contravențională
pentru comiterea faptei de încălcare a regimului juridic al conflictelor de
interese, al incompatibilităților, al restricțiilor și al limitărilor)*

CHIȘINĂU

13 februarie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Vasili Oprea, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 12 aprilie 2024,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 13 februarie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică” din articolul 39 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, ridicată de dl avocat Andrian Fotescu, în interesele dlui Vladimir Gaiciuc, parte în dosarul nr. 5r-7109/2023, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dna judecătoare Cristina Cheptea de la judecătoria menționată mai sus, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 11 august, 2023, Autoritatea Națională de Integritate a emis actul de constatare nr. 115/29¹ în privința dlui Vladimir Gaiciuc, director al Întreprinderii Municipale „Gospodăria Locativ-Comunală Otaci”, prin care a constatat că acesta nu a declarat, nu a soluționat și a acționat aflându-se într-un conflict de interese, neglijând exigențele stabilite la articolele 12 alineatele (4) și (5) și 14 alineatele (2)-(4) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 cu privire la declararea averii și intereselor personale.

4. La 7 noiembrie 2023, pe baza articolului 39 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, un inspector de integritate a întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție și a adoptat decizia de sancționare a dlui Vladimir Gaiciuc în

---

¹ <https://ani.md/sites/default/files/2023-08/AC115.pdf>

baza articolului 313² alineatele (1) și (2) (*nedecларarea sau nesoluționarea conflictului de interese*) din Codul contravențional.

5. La 29 noiembrie 2023, dl Vladimir Gaiciuc a contestat în instanța de judecată procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare menționate mai sus.

6. La 2 aprilie 2024, în ședința de examinare a contestației, dl avocat Adrian Fotescu a ridicat, în interesele dlui Vladimir Gaiciuc, excepția de neconstituționalitate a textului „termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică” din articolul 39 alin. (1) lit. a) al Legii nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

7. Printr-o încheiere din 4 aprilie 2024, instanța de judecată a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

9. Prevederile relevante ale Legii nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate sunt următoarele:

Articolul 37 Controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor

„[...]”

(5) Controlul nu poate fi inițiat în cazul în care de la admiterea conflictului de interese sau de la apariția stării de incompatibilitate, de restricție sau de limitare au trecut mai mult de trei ani.

(6) Controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor se efectuează în cel mult 3 luni de la repartizarea sesizării. Ținând cont de complexitatea controlului, de comportamentul participanților vizați și a autorităților relevante, în baza unei solicitări motivate a

inspectorului de integritate, președintele sau vicepreședintele Autorității poate prelungi termenul de efectuare a controlului până la cel mult 6 luni.”

Articolul 39

Efectele constatării încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor

„(1) În cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate

a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. **Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică;**

b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

[...].”

[Articolul 39 alin. (1) a fost introdus prin Legea nr. 130 din 7 octombrie 2021, în vigoare din 29 octombrie 2021]

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. Autorul excepției precizează că textul „termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică” din articolul 39 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate este lipsit de precizie, în special în cazul tragerii la răspundere pentru comiterea faptei de la articolul 313² alineatele (1) și (2) (*nedeclararea sau nesoluționarea conflictului de interese*) din Codul contravențional. Pe de o parte, textul de lege contestat exclude aplicarea termenului de prescripție al răspunderii contravenționale din Codul contravențional, iar pe de altă parte, Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nu stabilește un alt termen de prescripție de tragere la răspundere contravențională. Astfel, în opinia autorului, prevederile contestate îi acordă o marjă discreționară nelimitată Autorității Naționale de Integritate pentru a pedepsi încălcările regimului juridic al conflictelor de interese, indiferent când au fost comise acestea.

11. În acest context, autorul excepției susține că prevederile contestate încalcă articolele 1 alin. (3), 20 și 23 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, ține de competența Curții Constituționale.

14. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este ridicată de avocatul unei părți în proces. Astfel, sesizarea este formulată de subiectul

căruia i s-a acordat acest drept pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

15. Obiectul excepției îl constituie textul „termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică” din articolul 39 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate. Aceste prevederi nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

16. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză care are ca obiect verificarea legalității unui proces-verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare în baza articolului 313² alineatele (1) și (2) din Codul contravențional, adoptate de un inspector de integritate în realizarea competenței acordate de articolul 39 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (a se vedea §§ 3-5 *supra*). Astfel, Curtea admite că prevederile contestate ar putea fi aplicate la soluționarea cauzei respective.

17. Autorul excepției susține că prevederile contestate contravin articolelor 1 alin. (3) (*preeminența dreptului*), 20 (*accesul liber la justiție*) și 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*) din Constituție.

18. Referitor la incidența articolului 1 alin. (3) din Constituție, Curtea notează că această normă comportă un caracter general, reprezintă un imperativ care stă la baza celorlalte reglementări și nu poate fi aplicat de sine stătător, ci numai în coroborare cu o altă prevedere din Constituție (a se vedea DCC nr. 48 din 27 aprilie 2023, § 20). De asemenea, nici articolul 23 din Constituție nu are o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi incident, autorul sesizării trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturile fundamentale garantate de Constituție. Abia în cadrul analizei caracterului justificat al ingerinței abstracte în drepturile fundamentale garantate de Constituție Curtea poate pune în operă prevederile acestui articol (a se vedea DCC nr.112 din 15 iulie 2021, § 22).

19. Curtea precizează că, prin raportare la articolul 20 din Constituție, autorul excepției motivează că prevederile contestate îi permit Autorității Naționale de Integritate să pedepsească faptele de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese, indiferent când au fost comise acestea.

20. Curtea menționează că încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese comisă prin nedeclararea sau nesoluționarea conflictului de către persoana care activează în cadrul unei organizații publice în sensul Legii nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale reprezintă o contravenție prevăzută la articolul 313² din Codul contravențional, care se constată și se examinează de către inspectorii de integritate (a se vedea articolul 423³ din Cod). Constatarea încălcării are loc în cadrul procedurii reglementate de Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

21. Curtea observă că controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor ține de competența Autorității Naționale de Integritate (a se vedea, în acest sens, articolele 37-39 din Legea 132 din 17 iunie 2016 și 22 din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016). În cadrul controlului în discuție, dacă stabilește că persoana verificată a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate

emite un act de constatare. Totodată, potrivit articolului 39 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, în cazul în care constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate întocmește un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională.

22. Așadar, Curtea precizează că răspunderea contravențională pentru comiterea unei încălcări a regimului juridic al conflictelor de interese reprezintă unul din efectele încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, stabilite printr-un act de constatare, care implică, într-o primă fază, inițierea și efectuarea unui control, în condițiile articolului 37 din Lege.

23. Potrivit articolului 37 alin. (5) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, controlul în discuție nu poate fi inițiat dacă de la acceptarea conflictului de interese sau de la apariția stării de incompatibilitate, de restricție sau de limitare au trecut mai mult de trei ani. Totodată, articolul 37 alin. (6) din Lege prevede că controlul în discuție se efectuează în cel mult trei luni de la repartizarea sesizării și că, ținând cont de complexitatea controlului, de comportamentul participanților vizați și a autorităților relevante, în baza unei solicitări motivate a inspectorului de integritate, președintele sau vicepreședintele Autorității Naționale de Integritate poate să prelungească termenul de efectuare a controlului până la cel mult șase luni.

24. În jurisprudența sa, Curtea a notat că o prevedere legală nu poate fi ruptă din sistemul normativ din care face parte și nu poate opera în mod izolat. Dimpotrivă, ea trebuie citită în coroborare cu celelalte dispoziții legale incidente, ca făcând parte dintr-un sistem juridic coerent (a se vedea DCC nr. 138 din 29 septembrie 2022, § 33).

25. Așadar, având în vedere considerentele menționate mai sus, Curtea reține că legislatorul a reglementat la articolul 37 alineatele (5) și (6) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 termene precise în care poate fi inițiat și efectuat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, precum și faptul că răspunderea contravențională pentru încălcarea acestui regim reprezintă un efect al constatării rezultate în urma controlului respectiv.

26. Prin urmare, pe baza celor menționate mai sus, Curtea reține că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică” din articolul 39 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate,

ridicată de dl avocat Andrian Fotescu, în interesele dlui Vladimir Gaiciuc, parte în dosarul nr. 5r-7109/2023, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica Manole

*Chișinău, 13 februarie 2025
DCC nr. 24
Dosarul nr. 86g/2024*